

Contract Consulting

Kumela i Wspólnicy

Autor: Wenanta – Anna Rolka

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 – 2013 – źródło dotacji gmin wiejskich

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 powstał z myślą o samorządach wiejskich i jest największym unijnym programem pomocowym, wspierającym rozwój terenów wiejskich. Według ostatnich informacji będzie on dostępny w IV kwartale tego roku.

Na podstawie analizy problemów, z jakimi borykają się obszary wiejskie zostały wyznaczone główne cele polityki Rozwoju Obszarów Wiejskich:

Cel 1: Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez ich restrukturyzację,

Cel 2: Poprawa stanu środowiska oraz krajobrazu poprzez racjonalną gospodarkę ziemią,

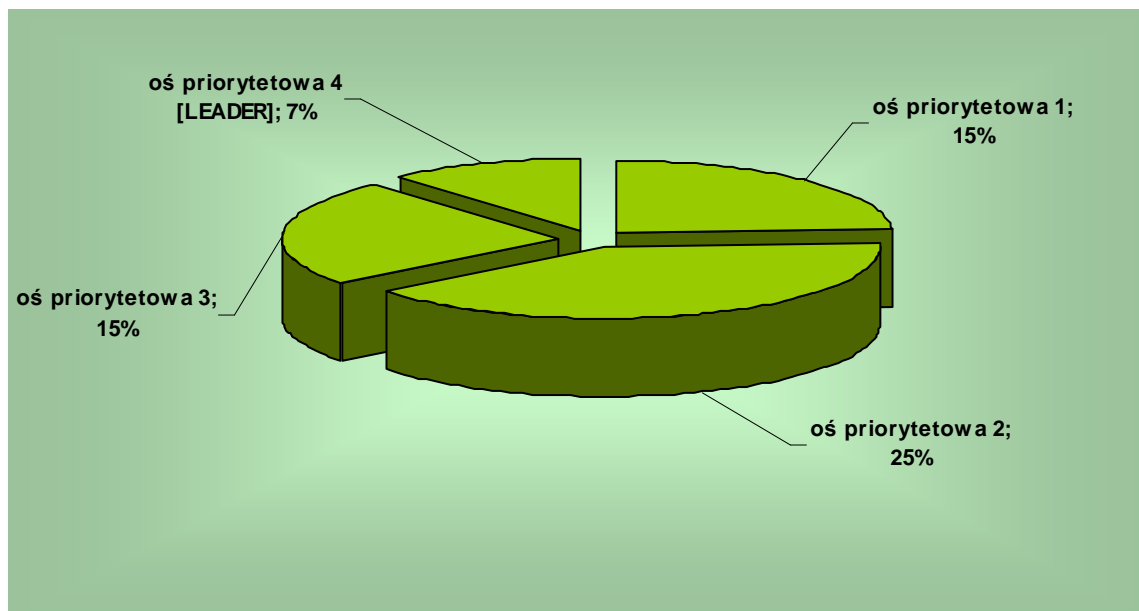
Cel 3: Poprawa warunków życia ludności wiejskiej i promocja dywersyfikacji działalności gospodarczej.

Poszczególnym celom polityki odpowiada dana oś priorytetowa obejmująca odpowiednie instrumenty polityki rozwoju obszarów wiejskich:

- **oś priorytetowa 1 (gospodarcza):** wsparcie konkurencyjności sektora rolnego i leśnego,
- **oś priorytetowa 2 (środowiskowa):** zrównoważone gospodarowanie zasobami gruntów rolnych i leśnych,
- **oś priorytetowa 3 (społeczna):** dywersyfikacja ekonomiczna obszarów wiejskich i podniesienie jakości życia na obszarach wiejskich.

Dodatkowo w celu zapewnienia lepszej wymiany praktyk i aktywizacji społecznej obszarów wiejskich wyodrębniona została **inicjatywa LEADER**.

- **oś priorytetową 4 (Inicjatywa LEADER)** – zakres jej realizacji powinien głównie bazować na działaniach zdefiniowanych w ramach poszczególnych 3 osi priorytetowych. Leader jest podejściem przekrojowym, które ma przyczynić się do aktywizacji społeczności wiejskich poprzez włączenie partnerów społecznych i gospodarczych do planowania i wdrażania lokalnych inicjatyw.

Wykres 1 Schemat procentowy minimalnego udziału środków z budżetu UE jakie państwo członkowskie musi przeznaczyć na poszczególne osie priorytetowe

Osiom priorytetowym przyporządkowano poszczególne instrumenty wdrażania działań. Jedynym instrumentem obowiązkowym do wdrożenia przez wszystkie kraje jest wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt.

W ramach Osi priorytetowej 1 przewidziane są następujące działania:

1. szkolenia zawodowe i akcje informacyjne dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie,
2. ułatwienie startu młodym rolnikom,
3. renty strukturalne,
4. wykorzystanie usług doradczych przez rolników oraz zarządców lasów,
5. organizacja usług doradczych w zakresie rolnictwa i leśnictwa;
6. modernizacja gospodarstw rolnych,
7. zwiększenie wartości gospodarczej lasów,
8. zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej,
9. infrastruktura związana z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa,
10. odtworzenie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i wprowadzenie instrumentów zapobiegawczych;
11. wdrażanie programów jakości żywności,
12. wspieranie grup producentów w zakresie działalności informacyjnej i promocyjnej dla produktów objętych programami jakości żywności;
13. wspieranie grup producentów rolnych.

Contract Consulting

Kumela i Wspólnicy

W ramach Osi priorytetowej 2 przewidziane są następujące działania:

1. wspieranie gospodarstw na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania na obszarach górskich,
2. wspieranie gospodarstw na innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania,
3. dopłaty do gruntów rolnych na obszarach sieci NATURA 2000,
4. wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt,
5. inwestycje nie powiązane z produkcją rolniczą;
6. zalesianie gruntów rolnych,
7. zakładanie systemów rolno-leśnych na gruntach rolnych,
8. zalesianie gruntów innych niż grunty rolne,
9. dopłaty do gruntów leśnych na obszarach sieci NATURA 2000,
10. przedsięwzięcia leśno-środowiskowe,
11. odtwarzanie potencjału produkcji leśnej i wprowadzanie odpowiednich instrumentów zapobiegawczych,
12. inwestycje nie powiązane z produkcją leśną.

W ramach Osi priorytetowej 3 przewidziane są następujące działania:

1. przejście do działalności pozarolniczej,
2. wspieranie tworzenia i rozwoju mikro-przedsiębiorstw w celu promocji przedsiębiorczości i rozwijania ekonomicznych podstaw regionu,
3. promocja turystyki,
4. ochrona, podnoszenie jakości i zarządzanie dziedzictwem kulturowym;
5. podstawowe usługi na rzecz gospodarki i ludności wiejskiej,
6. odnowa wsi i rozwój, ochrona i podniesienie jakości wiejskiego dziedzictwa kulturowego,
7. system szkoleń zawodowych dla podmiotów gospodarczych działających w obszarach objętych osią priorytetową 3,
8. system zdobywania kwalifikacji i aktywizacji w celu przygotowania i wdrożenia lokalnej strategii rozwoju.

Gmina, która ma zamiar starać się o pomoc w ramach PROW, musi wykorzystać czas, jaki pozostał do ogłoszenia terminów naboru do **stworzenia aktualnego miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego** lub co najmniej **studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego**. Plan taki powinien obejmować całą gminę, także tereny typowo rolnicze. Musi on przede wszystkim wskazać tereny, gdzie mogą być prowadzone inwestycje.

Aplikując o środki dany samorząd powinien wziąć pod uwagę to, że PROW działa w oparciu o zasadę refundacji poniesionych kosztów. Gmina musi, więc zarezerwować środki w budżecie lub pozyskać kredyt bankowy, a dopiero po zrealizowaniu przedsięwzięcia i na podstawie zawartej umowy z administratorem PROW otrzyma zwrot części kosztów. W celu

Contract Consulting

Kumela i Wspólnicy

właściwego przygotowania planowanych przedsięwzięć do realizacji powinien zostać stworzony lokalny plan inwestycyjny i plan finansowy. Oba te plany mogą być podstawą do opracowania strategii rozwoju danego regionu, w który wskaże, jakie przedsięwzięcia są potrzebne do rozwoju gminy i zwiększenia jej konkurencyjności. W strategii określone zostanie być źródło pozyskiwania kapitału na realizację przedsięwzięcia. Integralną jej częścią powinien być kilkuletni plan inwestycyjny.

Samorzady wiejskie będą mogły liczyć na dotacje mające na celu realizację projektów w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. W szczególności preferencyjnie będą przedsięwzięcia:

- polegające na budowie, modernizacji i rozbudowie sieci kanalizacyjnej zaopatrzenia mieszkańców w wodę.
- przedsięwzięcia umożliwiające stworzenie systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków, w tym kanalizacji sieciowej lub kanalizacji zagrodowej.

Dotacje będą mogły być przeznaczone na tworzenie systemu zbioru, segregacji, recyklingu oraz wywozu odpadów komunalnych. Dofinansowywane będą przedsięwzięcia służące wytworzeniu lub dystrybucji energii ze źródeł takich jak wiatr, woda, słońce, biogaz albo biomasa.

W ramach działania Odnowa i rozwój wsi jest promowanie obszarów wiejskich dotowane będą inicjatywy zmierzające m.in. do wzrostu atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej gmin wiejskich. W związku z tym możliwa będzie realizacja takich projektów jak: budowa, przebudowa, remont lub wyposażenie obiektów pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe, promocja obszarów wiejskich, propagowanie i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury ludowej, organizacja i tworzenie ludowych izb muzealnych lub skansenów budownictwa ludowego, odnawianie, eksponowanie lub konserwację lokalnych pomników historycznych oraz budynków będących zabytkami lub miejscami pamięci.

Samorzady mogą również korzystać z priorytetów w ramach:

Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko:

- Gospodarka wodno-ściekowa,
- Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi,
- Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska,
- Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych,
- Transport przyjazny środowisku,
- Infrastruktura drogowa w Polsce Wschodniej,
- Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku,
- Kultura i Dziedzictwo Kulturowe,
- Bezpieczeństwo zdrowotne i poprawa efektywności systemu ochrony zdrowia,

Contract Consulting

Kumela i Wspólnicy

- Konkurencyjność regionów.

Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka:

- Dyfuzja innowacji,
- Polska gospodarka na rynku międzynarodowym,
- Budowa i rozwój społeczeństwa informacyjnego.

Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej:

- Infrastruktura drogowa,
- Nowoczesna gospodarka,

Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki:

- Zatrudnienie i integracja społeczna,
- Wysoka jakość oświaty,
- Dobre rządzenie,
- Profilaktyka, promocja i poprawa stanu zdrowia ludności w wieku produkcyjnym,
- Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznych,
- Partnerstwo na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.